

Svar på skriftligt spørgsmål SS 157/2017 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om ersättning av kostnaderna för anställning av en personlig assistent

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 157/2017 rd undertecknat av riksdagsledamot Ilmari Nurminen/sd:

Kan kommunen vägra att ersätta obligatoriska kostnader för anställning av en personlig assistent och,

om ja, på vilka lagstiftningsgrunder är det möjligt?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Lagen om service och stöd på grund av handikapp (380/1987, nedan benämnd handikappservicelagen) innehåller bestämmelser om personlig assistans och sätt att ordna personlig assistans. Med personlig assistans avses den nödvändiga hjälp som en gravt handikappad har behov av hemma eller utanför hemmet. Personlig assistans omfattar bland annat personlig assistans av en gravt handikappad i de dagliga sysslorna. Med begreppet dagliga sysslor avses enligt motiveringen till lagen sysslor som utförs antingen varje dag eller mer sällan, men dock upprepade gånger med vissa tidsintervall. Som dagliga sysslor betraktas de sysslor som generellt hör till funktionerna i livet. Till de dagliga sysslorna hör bland annat transporter och annan förflyttning, påklädning, skötsel av den personliga hygien, kläd- och matservice, skötsel av ordningen i hemmet och utträttande av ärenden.

Enligt 8 d § 2 mom. 1 punkten i handikappservicelagen kan kommunen ordna personlig assistans genom att ersätta den gravt handikappade för de kostnader, inklusive de avgifter och ersättningar som en arbetsgivare ska betala enligt lag, som avlöandet av en personlig assistent föranleder samt de övriga skäligena och nödvändiga utgifter som anlitaandet av en assistent föranleder. Kommunen ska i den här så kallade arbetsgivarmodellen utöver de lagstadgade löne- och arbetsgivarkostnaderna också betala ersättning för övriga skäligena kostnader för anlitaandet av en assistent vilka är nödvändiga för att assistansen ska kunna inledas eller förtgå. Sådana nödvändiga kostnader är exempelvis kostnader för att rekrytera och utbilda en assistent och den personliga assistentens resekostnader i situationer som förutsätter att han eller henne reser i samband med en gravt handikappades arbete, studier eller fritidsintressen.

Personlig assistans är nödvändig i de sysslor i den normala livsföringen som personen skulle utföra själv, men som han eller hon inte helt eller delvis klarar av på grund av funktionsnedsättning eller sjukdom. Syftet med personlig assistans är att den ska hjälpa en gravt handikappad att göra sina egna val i sådana situationer som avses i lagen, till exempel dagliga sysslor. Om en gravt handikappads behov av hjälp och assistans i främst grundar sig på omsorg, vård och tillsyn, bör behovet i första hand tillgodoses genom social- och hälsovårdstjänster än genom personlig assistans. I så fall kan sådan service vara hemservice enligt socialvårdslagen

Svar på skriftligt spørgsmål SS 157/2017 rd

(1301/2014), hemsjukvård enligt hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) samt hemvård som kombination av dessa.

Kommunen ska se till att de rättigheter som tillhör en person med funktionsnedsättning tillgodoses fullt ut när förutsättningarna uppfylls. Kommunens verksamhet får inte inskränka rättigheterna och inte heller förhindra att rättigheterna tillgodoses. Enligt 4 § i lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (734/1992) är personlig assistans avgiftsfri för mottagaren. Detta innebär att kommunen, till exempel i en situation där personlig assistans omfattar skötsel av den personliga hygien, inte genom sina beslut får inskränka rättigheten för en person med funktionsnedsättning att få personlig assistans genom att låta bli att ersätta de skäligena kostnader som är nödvändiga för att sköta uppgifterna i fråga. Sådana kostnader kan anses omfatta exempelvis vissa personliga skyddskläder om assistanstillfället utan sådana kläder är orimligt.

Helsingfors den 9 maj 2017

Familje- och omsorgsminister Juha Rehula